

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek popoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 35 L.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle

GORIŠKA STRAŽA

Štev. 28

V Gorici, v torek 8. aprila 1924.

Let. VII.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo naprej.
List izdaja konsorcijsko GORIŠKE STRAZE Tisk. Juch v Gorici via Morelli 16.
Uprava in uredn.: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Zmagoviti nastop zavednih Slovanov.

Poraz odpadnikov. — Kljub nasiljem naše vrste trdne. Strahoten pritisk na Goriškem in v Istri.

IZID VOLITEV.

Slovensko goriško ljudstvo je častno prestalo eno najtežjih preizkušenj svoje novejšje zgodovine. Pretepeni sedemdesetletni starčki in ranjeni mladeniči, ki prihajajo v naše tajništvo, so jasna priča, da so se goriški Slovenci borili pri teh volitvah proti orjaški, naravnost vsemogočni materialni premoči, ki bi bila vrgla na kolena VSAK narod bojzljive in slabotne narave. Majhno število revnih, gospodarsko odvisnih, zapuščenih Slovencev se je merilo z ogromnim uradnim aparatom, ki je hotel ZA VSAKO CENO in z najbolj zahrbtnimi, najbolj ogabnimi, najbolj umazanimi sredstvi upogniti in zlomiti hrbten našega ljudstva. S pomočjo slovenskih odpadnikov, opiraje se na najbolj breznačajne in zavržene ljudi, kar jih je rodila na Goriškem slovenska mati, so vprizorili proti našemu ljudstvu ostudno gonjo strahovanja, groženj in pretenj, kakor je niso doživeli naših očetov očetje na tej zemlji. In kako se je slovensko ljudstvo izkazalo v tej težki zgodovinski preizkušnji?

Srce nam raste in naša notrajnost trepeče ponosa, ko vidimo, da so goriški Slovenci stali v tem viharju kakor kamenit stolp, kljubujoč vsem viharjem besnečih sovražnikov. V naši deželi vidimo sicer občine, ki so se pokrile pri teh volitvah z večno sramoto, vidimo ljudi, katerim bi morali pritisniti na čelo žig najostudnejšega izdajalstva in odpadništva, toda goriško kmet.-delav. toda goriško kmet.-delavsko ljudstvo se je svoji naravnost ogromni večini držalo z močnim pogumom in junaštvom.

Naše misli gredo polne gorečega občudovanja in prekipevajoče hvaležnosti v prelepa Brda, med junaške Medance in Dobrovo, ki so si dne 6. aprila 1924 postavili trajen spomenik v zgodovini goriškega ljudstva. Pozdravljeni, vi hrabri medanski in dobrovoški možje in fantje, ki ste postali blesteč zgled vsemu slovenskemu ljudstvu, pozdravljeni, vi junaki, ki ste bili tepeni radi slovenske pravice in se niste strašili palic in pušk, ko so padale po vaših telesih. Pozdravljeni, ponositi naši tolminski, kraški in vipavski bratje, ki ste na svojih ramenih nesli v boj prapor slovenstva, skozi rohneče vrste odpadnikov! Prvič se je v naši politični zgodovini dogodilo, da so vse volilne priprave vršili KMETJE IN DELAVCI SAMI.

Slovenski delovni rod ki prebiva ob bistrih vodah Soče in na lepih planotah Goriške, tvoje ime in tvoja čast je zažarela v tem strahovitem boju velika kakor luč, ki bo svetila goriškemu slovenstvu na veke.

Občina	Slov. stranka	Fašisti	Komunisti	Ljudovci	Skrajni soc.	Zmerni soc.	Republikanci	Liberalci
Gorica	588	3003	379	149	88	33	303	37
Ajba	249	15	8	1			1	2
Anžovo	218	31	9	4	2	3	6	
Avče	90	11	5			4		
Kal	413	19	4			1		
Kanal	367	7						
Črniče								
Čepovan	131	33	39					
Deskle	80	15	68					
Grgar	104	43	46					
Tribuša	80	4	4	1	4			
Vrtojba	187	32	212	1	13		5	1
Vogersko	219	6	6				2	
Miren	180	50	61		3		2	
Dornberg	351	54	16			1	1	
Osek-Vitovlje	111	14	61					
Ozeljan	156	12	15					
Podgora	155	124	191	2	19	4	10	1
Prvačina	243	24						
Ročinj	160	11	1					
Sempas	95	7	84	1	4			1
Steberjan	132	131	125	1	3	6	3	1
Kojsko	394	132	189	11	17	3	7	2
Sempeter	108	776	83	1	4			
Sovodnje	157	29	45	2		5		
Bilje	181	8	68	1			4	1
Solkan	99	43	136			4	2	
Štandrež	181	83	35				11	
Sv. Kriz-Cesta	177	64	96		6		1	
Trnovo	86	40	78					
Kožbana	18	160	16	1		5		
Medana	80	110						
Črni Vrh	208	28	79	1		1		
Idrija	382	98	605		8			
Brestovica	123	4	12		2		1	
Temnica	188	24	51	2	2		1	
Grahovo	292	43	170		1	2		1
Hudajužna								
Sv. Lucija	302	11	43	1	2			
Cerkno I.	879	27	78					
Cerkno II.								
Ponikve	95	5	33					

Izid volitev v Istri.

Slovani	3.924
Fašisti	37.364
Republikanci	1.237
Popolari	851
Komunisti	1.700
Maksimalisti	285
Unitarci	162
Demokrati	102

Iz ene tretjine sekcij ni še podatkov. Severni del Istre ni všteti.

Izid volitev v tržaški pokrajini.

Slovani	5.994
Fašisti	23.644
Republikanci	4.256
Popolari	1.039

Komunisti	7.103
Maksimalisti	1.051
Unitarci	875
Demokrati	325

V tržaškem mestu

je štetje glasov že popolnoma dovršeno. Izid:

Slovani	2.577
Fašisti	17.566
Republikanci	3.610
Popolari	531
Komunisti	4.648
Maksimalisti	679
Unitarci	706
Demokrati	443

V znamenju volilne svobode!

Mussolini je zaukazal volilno svobodo. — Zločinski nasilja nad našimi volilci.

STRELI IN PRETEPI NA SHODU V DOBROVEM.

Za v soboto 5. aprila je napovedal »Slovenski volilni odbor« shod v Dobrovem, na katerega so bili vabljeni tudi kmetje iz bližnjih briških vasi.

Kot govorniki so bili določeni kandidat dr. Besednjak, kandidat dr. Bitežnik in urednik Janko Kralj. Tajnik dobrovskega fašja zdravnik Armando d'Ottone je čakal na slovenske govornike s pedeseterico oboroženih fašistov, katerih večina je pridvela na tovrstnem avtomobilu iz Furlanije. V poldanskih urah so se razkropili fašisti po okoljskih vaseh in se razpostavili v skupinah na cestah. V Biljani so streljali po vasi, da bi preplašili in ustrašovali ljudstvo, ki se je umaknilo v hiše. Ženske in otroci so se spustili v jok.

Okoli 5. ure popoldne so se dvignili pogumni briški kmetje iz okolice, da gredo na shod. Toda poti, ki vodijo iz Biljane na Dobrovo, so bile vojaško zastražene in fašisti so zaprli slovenskim možem in fantom dohod k zborovališču. Začeli so streljati proti trumi 250 mož, ki je prihajala iz Biljane in Smartnega na shod. Oboroženi sili so se morali slovenski volilci udati in so se s stisnjenimi zobmi umaknili. Pri tem je bilo več mož in fantov tepenih. Ti dogodki so se razširili z bliskovito naglico preko Brd, od vasi do vasi je šla ta vest proti Gorici.

Kljub temu so pogumni in zavedni Briči drugih občin prihajali v gručah na Dobrovo. Kdor ni mogel po cesti je šel preko polja in po vinogradih. Čez 200 mož in fantov se je zbralo iz bližnje okolice pred gradom na Dobrovem. Videli smo junaške kmečke gospodarje in krepke mladeniče iz Medane in Fojane ter odposlanec iz Kozane, iz Kojskega, Cerovega, in celo iz Steverjana. Dobrovo so se zaprli v svoje hiše in gledali iz oken na veliki prostor pred gradom.

Ob peti uri popoldne so prihajali govorniki iz Gorice. Ko se je približal njihov avtomobil vasi, so gruče fašistov začele dvigati puške in dajali znamenje, naj se avtomobil ustavi. Brž je obkolila gruča fašistov Bitežnika, Besednjaka in Kralja. Približal se je dr. D'Ottone in se predstavil: »Tajnik

dobrovskega fašja, D'Ottone. Podal je roko Besednjaku, Bitežniku in Kralju in dejal: »Gospodje shod naj se vrši po fašistovski, to se pravi, naj bo kratak. Prej govorite vi, nato jaz«. — Dobro, sprejemamo Vaš protigovor — sta mu odvrnila Besednjak in Bitežnik. Avtomobil je šel naprej, fašisti za njim. Ko so se prikazali Besednjak, Bitežnik in Kralj na zborovališču, se je dvignilo iz prsi naših zavednih mož in fantov gromovito vzkljanje: »Živjo slovenski kandidati! Bog jih živi! Živjo!«

Začetek shoda.

Janko Kralj je otvoril shod v imenu »Slovenskega volilnega odbora« in pozdravil v prisrčnih besedah briško ljudstvo. Nato je predstavil volilem kandidata Besednjaka, ki so ga zborovalci pozdravili z burnim vzkljanjem. Ko je pričel Besednjak govoriti, so se začeli iz gručice fašistov klicati: »Govorite italijansko, tukaj se ne sme govoriti slovensko!«

Besednjak je mirno nadaljeval in pozival slovensko briško ljudstvo, naj gre brez strahu in pogumno v volilni boj, naj se ne da plašiti od nikogar, zakaj Slovenci in Hrvati imajo neizpodbitno zakonito pravico do lastnega parlamentarnega zastopstva, katere jim ne sme nihče kratiti. Koga naj briški Slovenci pošljejo zastopati svoje interese v državni zbor, če ne može, ki so se rodili in so zrastle med slovenskim delovnim ljudstvom, ki čuti in poznajo njegovo trpljenje in njegove potrebe, ki so kri njegove krvi? Pravice, ki nam jo je priznal zakon in podpričal najvišji zastopnik države, si ne damo jemati od nikogar.

Ko se je obrnil dr. Besednjak na navzoče fašiste in izustil v italijanskem jeziku: »Volilna nasilja se po izjavi ministrskega predsednika ne bodo trpela!«, tedaj se je dvignil med navzočimi fašisti silovit krik, D'Ottone je skočil na noge in pričel vpiti: »Sedaj govorim jaz! Besedo imam jaz!« Kralj, ki je predsedoval shodu, je hotel posredovati, a mu ni bilo več mogoče. D'Ottone je začel napadati »Goriško Stražo«, žaliti slovenske voditelje in pozivati Brice, naj obrnejo hrbet krivim prorokom!

Slovensko se v Brdih ne sme govoriti!

Ko je D'Ottone nehal, je hotel Janko Kralj podati besedo kandidatu Bitežniku. Toda v tem začnejo fašisti od vseh strani kričati: »Govorite italijanski! Tu se govori le italijanski!« Nastal je splošen, oglušujoč hrušč, fašisti so začeli skakati na zid, kjer so stali govorniki in tudi policijski komisar iz Gradiške je kričal na vse pretege: »Govorite italijanski!« Janko Kralj je ugotovil, da javni red ni zajamčen in zato je zaključil shod, pozivajoč Brice, naj zvrše 6. aprila vsi svojo dolžnost! Iz množice slovenskih volilcev so zadoneli gromoviti živjo klici, naši možje in fantje so pričeli vihteti klobuke in vklikati slovenskim kandidatom. To navdušenje slovenskih zborovalcev je razjarilo fašiste.

Bitežniku grozijo z bikovko, Kralju nastavi puško na prsi, Besednjaku pretijo s puškinim kopitom, naše kmete pretepajo.

Kakor bi trenil so fašisti planili po koncu, šli nad kmete, jih začeli suvati, klofutati in breati, istočasno se je pojavila večja skupina na zidu, kjer so bili govorniki in nek slovenski fašist je dvignil bikovko, da bi lopnil z njo po glavi drja

Bitežnika. Drugi fašisti in Besednjak so ga zadržali. Janku Kralju je nastavljal puškino cev na prsi in ga hotel suniti, a se mu je izognil. Tajnik D'Ottone je pričel vpiti na svoje ljudi in jim ukazovati mir in disciplino. Letal je od skupine k skupini, zapovedujoč red, posebno ko je padlo več streliv na cesti, ki vodi od zborovališča. Več kmetov je namreč bežalo iz Dobrovega, fašisti so pa streljali za njimi v zrak.

Dr. D'Ottone se je približal Besednjaku, Bitežniku in Kralju ter izjavil, da se jim ne bo nič zgodilo. Spremil jih je k avtomobilu in se od njih poslovil. Ko je sedel Besednjak v avtomobil, plane en fašist proti njemu in zavijti puškino kopito proti njegovi glavi. Navzoči dr. D'Ottone zgrabi za puškin ročaj in prestreže udarec. Fašistu zapove, naj pozdravi po rimsko, kar je ta takoj storil.

Ko se je začel premikati avtomobil, priskoči drug fašist, nabaše puško, jo nastavi in pomeri z njo proti odhajajočim. Navzoči dr. D'Ottone plane proti napadalcu, mu iztrže puško in ga pokliče na red.

V tem se je pomikal avtomobil skozi vas, z oken so mahala dekleta in žene z robc, na cestah in izza hišnih oglov so pozdravljali Besednjaka, Bitežnika in Kralja možje in fantje, mahaje z rokami in vihteč klobuke.

Na podprefekturi v Gradiški.

Zvečer so se odpeljali naši zastopniki v Gradiško, da vložijo na podprefekturi protest proti dogodkom na Dobrovem. Ker podprefekt ni bil prisoten, so se oglasili pri policijskem komisarju in ga prosili, naj pove gospodu podprefektu, da bodo zastopniki Slovanov naznanili vsa nasilja, ki so se zgodila, ministrskemu predsedniku. Podprefektura v Gradiški je odgovorna za vse, kar se bo zgodilo na dan volitev na Dobrovem in vseh slovenskih občinah gradiščanskega okraja.

Policijski komisar se je začel opravičevati in izgovarjati, zagotavlja, da se bodo volitve 6. aprila zvršile v polni svobodi in zakonitosti. Ob 9. uri so se naši zastopniki odslovili.

Koliko so bila vredna uradna zagotovila, so dokazali nedeljski dogodki na Dobrovem, v Biljani in drugod.

Zadnji volilni shod.

Skoro gotovo zadnji volilni shod v naši pokrajini se je vršil v soboto dne 5. t. m. zvečer v Ozeljanu. Ker so naši nasprotniki pritiskali z vso silo, smo smatrali za potrebno, da se še ob zadnji uri zberemo in navdušimo za prihodnji dan. Zbralo se nas je lepo število in smo kljub pozni uri vstrajno čakali na govornika, ki je moral vsled važnih volilnih opravkov po celi Vipavski dolini. Ko se je proti deseti uri zvečer vrnil k nam v Ozeljan, smo ga še skoro vsi čakali. Zborovali smo kar na prostem. Govornik, urednik Kemperle, nam je v jasnih besedah označil pomen volitev in povdaril dolžnost vsakega značajnega volilca, da gre na volišče. Medklice je delal bivši župan Loverčič. Med odobravanjem vseh navzočih razum enega, ki je držal Loverčičevo malho, je govornik zbičal njegove ugovore in razkrinal namene slovenskih odpadnikov. Pozvan, da svoje stališče vtemelji, se brihtni Loverčič ni upal nastopiti in je moral še na-

dalje slišati marsikatero bridko. Okrog 11 ure zvečer je bil med splošnim navdušenjem zanimivi shod zaključen. Dan volitev je dokazal, da smo možje na svojem mestu. Ozeljan je in ostane slovenski. Proč z odpadniki kot je Loverčič.

Nasilje v Vrtojbi.

Kakor mnogokje drugod tako smo tudi pri nas zadnjo soboto pretrpeli in doživeli nasilje, ki je ogorčilo celo vas in povzročilo, da so volitve za našo listo tako sijajno izpadle. Povejmo kratko, kaj se je zgodilo: V noči od sobote na nedeljo krog ene ure se je ustavil pred stanovanjem g. Franca Gorkiča, bivšega uradnika pri deželnem odboru, avtomobil. Z razbijanjem po glavnih vratih in z divjimi klici: »Abita qui Gorkič Francesco?«, so skušali došli nasilneži vdreti v hišo. Ker so bila glavna vrata pretrda, so vlomili na dvorišče, razbili stranska vrata in se preklinjaje z grožnjami navalili v stanovanje. G. Gorkič se vsled nevarnega položaja ni hotel pokazati. Ko so pa brezsrčni napadalcii začeli groziti njegovi stari tašči, premetavati postelje, odpirati omare, preiskovati celo hišo in dejansko groziti njegovi ženi in trem otrokom v najnežnejši starosti, je stopil pred nje. Bil je skrajni čas. Oboroženi vlomili so kljub prošnjam žene in pretresljevemu joku otročičev žugali, da zažgejo hišo. Ko se je g. Gorkič prikazal, ga je eden od čedne družbe prijel za vrat in mu grozeče ukazal, da mora z njimi. Na vprašanje: »Čemu?«, mu je samo odvrnil: »V pondeljek se zopet vrnete!« Videč sovražne obraze in hude pretnje, si g. Gorkič ni mogel drugače pomagati, ko da se je vdal. Med neprestanimi grožnjami druhali se je za silo oblekel, se poslovil od plakajočih in prestrašenih otročičev in odšel na cesto. Tam so ga posadili v avtomobil in se odpeljali z njim proti Gorici. Imel je sijajno spremstvo: osem oseb oboroženih s palicami in samokresi. Do Sempetra sta ga dva neprestano psovala in mu grozila. Zahtevala sta tudi od njega, da ne sme drugi dan nastopiti kot član volilnega urada. Ko je avtomobil pripeljal v Gorico v ulico Via Tre Re, v bližino sedeža goriškega fašja, so g. Gorkiča posadili na cesto in mu med zopetnimi pretnjami dali svobodno pot.

Glas o ponočni nasilnosti se je drugo jutro raznesel z vso brzino po vasi in Vrtojbenci so dali edino primerni odgovor: šli so na volišče in volili slovensko lipo!

Slovenski fant pretepen.

V nedeljo ob 4. in pol zjutraj sta se peljala Alojzij Planišček in Jože Primožič na kolesih z Oslavja proti Gorici. Pri soškem mostu (pri Fogarju) sta hotela nalepiti letak za slovensko listo. Stopila sta s koles in sta ravno začela lepiti letak na zid, ko je iz zasede planilo proti njima krog 15 fašistov z gorjačami in tolkači. Primožič je naglo skočil na kolo, Planiščeku pa je kolo zdrsnilo in je padel z njim na tla. Ta hip so bili napadalcii že pri njem in so ga začeli z gorjačami in tolkači pretepati po glavi, obrazu, prsih, hrbtu, so skakali po životu napol nezavestnega mladeniča. V tem so prišli orožniki iz Podgore in so aretirali — pretepenega mladeniča. Gnali so ga v podgorske zapore, kjer je več časa ležal v nezavesti. Nato so ga

z avtom »Zelenega kriza« odpeljali v goriško bolnico, kjer leži v hudih bolečinah. — Našega zavednega tovariša, ki je krivično trpel za slovenske pravice, je v nedeljo popoldne obiskal zastopnik Slovenskega volilnega odbora.

Nasilstva v Biljani.

Že v soboto 5. aprila ob 11. uri zjutraj je pridrdral iz Krmina kamion, nabasan s fašisti, ki so bili oboroženi s puškami in tolkači. Ustavil se je na krizpotju Zalibreg-Biljana. V Zalibregu so udrli v hišo Kozlin Antona. S silo so ga izgnali iz hiše: že pred hišo so ga neusmiljeno pretepli. Odpeljali so ga nato k tovornemu avtomobilu, kjer so ga vnovič pretepli. Na to so ga izpustili. Kozlin Anton bi moral biti pri komisiji skrutinator; udarci, brci, snuki so pa bili tako težki, da je obležal naš junak težko bolan v postelji.

Streljajo na zastopnika slovenske liste.

Zastopnik slovenske liste Kozlin Josip, pok. Jakoba je hotel iti ob 4. popoldne v soboto k volilni komisiji. Pred pekarno Simsiča Valerijana so ga ustavili fašisti. Kam greste? ga vprašajo. »Grem k volilni komisiji« jim je odgovoril naš zastopnik, ker sem prejel dekret prizivnega sodišča v Trstu. Pokazal jim je dekret, ki so mu ga vzeli iz rok in na to raztrgali. Kozlin Joze je uvidel nevarnost, v kateri se je nahajal. Zato je zbežal, na kar so fašisti za njim streljali.

Zupan tepe svoje občinarje.

Toroš Ivan in Markočič Ivan iz Slovencea sta hotela priti v soboto na shod, ki se je vršil na Dobrovem. Pred šolo na Dobrovem sta ju ustavila zdravnik D'Ottone in biljanski župan Juša. Svojo izobrazbo sta zdravnik in župan nasproti našima dvema trpinoma dokazala s tem, da sta ju neusmiljeno pretepla. D'Ottone je pozval tudi vojsčake, da ju pretepejo. Še ni bilo zadosti: spravili so ga v tovorni avtomobil in še danes ni znan, kje se nahaja.

Fašisti so hoteli odpeljati

na tovornem avtomobilu tudi bivšega župana Sfiligoja Jožefa iz Dobrovega. Njegov sin Viljem ga je branil, na kar so spravili tudi njega na kamion. Končno se jima je posrečilo, da sta se rešila.

Nasilstva nad našimi zastopniki.

Kozlin Josip je prišel v nedeljo zjutraj na volišče, da bi prisostvoval kot zastopnik slovenske liste delu volilne komisije. Na shodu pred volilno dvorano so ga ustavili fašisti. Med njimi se je posebno odlikoval učitelj Sfiligoj iz Dobrovega.

Fašisti so ga aretirali ter odpeljali v Medano in nadalje v Gradiško. Na to je hotel zavzeti zastopstvo slovenske liste njegov namestnik Sirk Franc. Toda tudi njega so ujeli fašisti pod vodstvom Sfiligojev in Cavellotijevim. Odvedli so ga, ne ve se kam.

Vsa Biljana na nogah.

V Biljani so fašisti pretepli desetine volilcev, ko so že glasovali. Prizori so bili naravnost grozni, ko so padali udarci na naše može in fante. Matere, žene, sestre in neveste so spremljale volilce na volišče in iz volišča. Volilci so se med seboj poljubljali, ko so prišli iz volilne dvorane. Vsklikali so: Dor bili smo jih, toda ne pozabimo jih nikdar.

Po glasovanju.

Kako se je vršilo štetje glasov, ne ve nihče. Naših zastopnikov tam ni bilo. Gospodaril je pravični zdravnik in posebni prijatelj Slovencev, dr. D'Ottone.

Bikovka gospodari!

V petek 4. t. m. zvečer je Ivan Koršič, starejšina občine Anho-vo, že spal z vso družino. Le v kuhinji je pospravljala mati, tam je gorela svetilka. V kuhinjo je vstopil mož v črni srajci in je pozval mater, naj ugasne luč. Mati ni razumela, kaj hoče tuj človek od nje. Fašist je udaril s palico po svetilki in jo razbil. Mati je vsa v strahu ostala v temi in vpila na pomoč: ta hip je pred hišo začelo vpitii 15 mož. Kričali so, naj Koršič izstopi iz hiše, žena je tudi izjavila, da ne bo šel ven. Nato so udrili trije fašisti v hišo, so zgrabili Koršiča in ga začeli pretepati z bikovko po rokah in po prsih. Vsa družina je jokala, moža so pa topli. Zatem so možje odšli. Možje, ki so zagrešili ta težki zločin, je vodil pisar Tazzoli, ki je proslul po vsem Kanalskem. Zakaj so pretepli našega občinskega starejšino? Ker se ni udeležil peternelovskega shoda v Desklah.

Zastopniki slovanske liste zaplenjeni.

Kako smo volili v Gorici.

Ze v soboto popoldne je začel nezasišan pritisk na zastopnike slovanske liste v Gorici. Ko se je naš zastopnik predstavil predsedniku VIII. volilne sekcije, podžupanu advokatu Verzignassiju, ga je ta opozoril, da je bolje zanj, če gre domov. Naš zastopnik je vztrajal na tem, da ima postavno pravico biti v komisiji in je izjavil, da bo ostal v komisiji do konca volilnih opravil. Nato mu je Verzignassi dejal: Če vi ostanete do konca v dvorani, boste junak, postavil vam bom pred vrati spomenik!

Naš zastopnik je ostal v dvorani v soboto in še v nedeljo. V soboto zvečer so prišli v njegovo hišo fašisti in so grozili ženi. V nedeljo so grozili našemu zastopniku, naj se odstrani iz volilne dvorane, ker ima le še pet minut časa, da se odloči za življenje ali smrt! Adv. Verzignassi ni hotel ne videti ne slišati teh groznjav! Lep advokat je tó! Zapomnili si ga bomo. — Se lepša pa se je dogodila slovanskemu zastopniku drju Medveščeku. V noči od sobote na nedeljo opolnoči so prišli trije fašisti v njegovo hišo. Zahtevali so, da jim da častno besedo, da ne bo šel v volilno komisijo. Ko tega ni hotel storiti, so mu začeli na strašne načine groziti. V nedeljo zjutraj se je dr. Medvešek predstavil komisiji. Zopet so prišli fašisti mu groziti, potem so je odstranili, da poišče zaščito pri kvesturi. Komisar Diaz je posredoval, da je mogel naš zastopnik zopet priti v komisijo. A iz sedeža fašja so mu ponovno poslali groznje, naj gre domov, dokler je še čas. — V sekcijo pod kapelo je prišlo 5 fašistov in so aretirali in odpeljali vrlega zastopnika g. Kožuha na sedež fasja. Po posredovanju drja Podgornika so ga sicer odpustili, a v komisijo ni mogel več iti. — Na način so pred skrutinijem odstranili vse naše zastopnike iz devetih sekcij, le v eni so mogli vztrajati do konca.

Predsedniki večinoma niso nič videli, nič slišali... Kaj zakon, kaj vest in poštenje! Proti temu hinavskemu, zahrbtnemu sladkemu

sleparstvu so bili goriški Slovenci. In če so kljub tem volilnim zločinom našeli za lipo 588 glasov, — je to lepa zmaga!

Fašistovke ljubeznjivosti v Mirnu.

(Fašistovski shod). V četrtek dne 3. t. m. se je vršil v Mirnu volilni shod fašistovske stranke. Kot glavni govornik je nastopil rihemberški Cigoj ter poleg njega še par drugih s kratkimi govori. Vsi so povdarjali le eno: kdor ne voli za fašistovsko stranko, voli proti vladi ter proti državi. Fašistovska stranka ima moč in kdor ima moč, ima tudi pravico. Slovenci se morajo ukloniti in voliti, kakor zahteva Mussolini, drugače ne dobe od države nič ter si nakopljajo hudo sovraštvo. Vlada bo postopala z nami kakor s sovražniki in porabila vsa sredstva, da nas kaznuje. K besedi se je oglasil tudi naš pritaš Anton Vuk ter izvajal: Za splošno volilno pravico smo se morali pred leti šele boriti. Danes jo imamo. To pravico nam priznavajo državni zakoni. Tudi obstoječi volilni zakon priznava vsena strankam pravico do vdeležbe pri volitvah. Ta zakon je sicer prikrojen tako, da nudi najmočnejši stranki dve tretji poslancev, prepušča pa ostalim strankam kot manjšinam eno tretjino. Vsi izvoljeni poslanci, bodisi oni, ki jih izvoli večinska, ali oni, ki jih izvole majnske stranke, bodo poslanci parlamenta italijanske države. Kdor trdi, da se vladajoča stranka ne bo ozirala na te poslance, ta ji že v naprej odreka sposobnost za pošteno in pravično vladanje. Poslanci manjšinskih strank sicer ne bodo mogli samostojno odločevati, ali vlada bo morala videti v njih zastopnike večine svojih državljanov. Ti poslanci bodo vlado informirali o željah in potrebah večine italijanskih državljanov in vlada se bo morala na te želje in potrebe ozirati. Ako bi tega ne storila, bi ne bila pravična. Današnji govorniki so ji to pravičnost odrekli, mi pa je nočemo že v naprej obsojati, ampak upamo naprotno. V Italiji živi pol milijona Slovencev napram 40 milijonom Italijanov. Smo sicer v veliki manjšini, a nas je vendar osemdeseti del celokupnega prebivalstva. Ker se izvoli v parlament v celi državi nad 500 poslancev, pritiče Slovincem osemdeseti del t. j. 6-7 poslancev. Pravico imamo torej, smo v parlamentu temu primerno zastopani. Ako bi hotela ali želela vladna ali fašistovska stranka zastopati tudi Slovence v parlamentu, bi bila postavila na svojo listo primerno število naših kandidatov. Tega pa ni storila, ampak je prepustila, da si svoje zastopnike sami izvolimo. Postavili smo svojo listo, katero je država priznala. S tem je dokazano, da naša stranka ni profidržavna in da kdor voli za našo stranko, ne voli proti državi. Mi se ne smemo ozirati na žuganja in obljube današnjih govornikov. Na tak način si ne pustimo jemati volilne pravice. Na dan volitev odložimo strah in osebne koristi na škodo drugih. Vsak naj voli tako, kakor mu velewa vest. Gospod Leopold Pelicon je stavil sklicateljem shoda vprašanj glede slovenskih šol in slovenskega uradovanja ter povdaril, da ako izvršujemo svoje dolžnosti napram državi, jih mora tudi ona napram nam brez oziro, kako glasujemo pri volitvah. Po shodu so se zborovali v „prijateljstvu“ razšli. Fašistovski kolovodje so našemu pristašu g. Vuku prijazno podali roko. Ali kasnejši dogodki so pokazali, da so pripravljali zanj primerno fašistovsko mazilo. Naši pristaši, med njimi Vuk in Pelicon, so stopili po shodu v gostilno Marušič. Kmalu pride nek italijanski fašist in pozove oba ven, češ da želi neki „gospod“ z njima govoriti. Ker pa je ta „gospod“ po nerodnosti italijanskih

napadačev* za splošno poznani manever, sta oba naša pristaša izginila pri zadnjih vratih gostilne na polje. Ko so odhajali gostje iz gostilne, so fašisti zaman popraševali po Vuku in tovarišu. Preiskali so vse gostilniške prostore, a dobili niso, kar so želeli. Oboroženi z koli in samokresi so divjali po vasi. Preiskali so vse poti in dvorišča. Oblegali so Vukovo hišo, v kateri je trepetala soproga z 8 nedoraslimi otroci, tolkli na vrata in zahtevali, da pride Vuk ven. Na odgovor najstarejše 15 letne hčerke, da ga ni doma, so odšli, a se ponovno vrnili. To iskanje in obleganje je trajalo do 1 in pol ure popolnoči. Po vasi so streljali in kričali. Glavni štab, kateremu je načeloval opatjeselski komisar Spanghero, se je nahajal v rodni hiši Vukovega pok. očeta deda in pradedca, v kateri ima Vukov stric Ivan gostilno. Kr. karabinerji, osem po številu, ki se pojavijo točno ob 10. uri v vsaki gostilni, ki ni še zaprta, niso ta večer videli in slišali tega, kar je videla in slišala cela vas.

Shod v Kozani.

Dne 3. aprila zvečer se je vršil fašistovski shod v Kozani, katerega se je udeležilo okoli 50 volilcev naše stranke, in sicer iz radovednosti. Shod je otvoril neki Lenardič iz Brd, ki se je revež, hvalil koliko je storil za naše Brice, namreč da se odpre sadni trg pri mostu v Gorici. Navzoči so se temu smejali. Potem je govoril v laškem jeziku neki Sturani, katerega volilci niso razumeli. Baje se je hvalil, koliko so fašisti dobrega napravili, posebno radi cest in luči. Za njim je govoril g. Falcetti, katerega pa ni hotel nobeden poslušati. Končno so silili nekega Vugo, naj spregovori par besed kot njih pristaš in odbornik. Ta pa se je branil na vse kriplje najbrže iz sramu pred domačini. S tem je bil shod zaključen, in gospodje so odšli klavrni, ker jim ni nihče ploskal. Hitro po shodu so fantje peli slovenske pesmi po vasi.

DNEVNE VESTI

STRAHOVITE NEZAKONITOSTI V ISTRI.

V Istri je naš narod doživel 6. aprila dan najnesramnejših, vnebovpijočih krivic, ko so se teptali v blato vsi zakoni države in so bili o-ropani istrski Hrvatje in Slovenci za več ko 4 četrtine glasov. V Puljščini, Pazinščini, Labinjščini in Poreščini naši ljudje sploh niso mogli na volišče. Fašisti so zastražili vse poti, streljali na naše volilce, jih topli, jim trgali legitimacije, metali bombe itd. Šesti april je bil črni dan za mučeniško Istro.

Koliko bo slovanskih poslancev?

Po zadnjem uradnem poročilu imamo v okrožju goriške podprefekture 11.310 glasov. Če k tem pristejemo še glasove iz Tržaškega in Istre, dobimo okrog 22.000 glasov, vstevši delna poročila iz podprefekture v Idriji. Ker nimamo še poročil iz onih okrajev ki spadajo pod Videm (Bovško in Kobariško) in so tudi poročila iz Istre še nepopolnoma, ne moremo navesti še natančnega števila naših volilcev. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da bosta dva, če ne trije naših kandidatov izvoljeni.

V Istri in tržaški okolici so se vršila ko pri nas težka nasilja. O tem več prihodnjic.

SLOVENSKI URADNI JEZIK

so proglasili fašisti celo v Istri. Pa samo za volitve. Po vaseh severne Istre so bili nalepljeni samo slovenski proglasi fašistov. Slovenski jezik so torej spoštovali slovenski le do 6. aprila!

BOJJO SE SVOBODE...

V nedeljo so letali po Mirnu fašisti, Slovenci po rodu. Zavpili so našim zavednim fantom, ki so v gruči mirno stali na cesti: „Zdaj svobode ne bo nikoli več! Zdaj bomo vedno mi gospodarili!“ Naši fantje so odvrnili: „Vi se bojite svobode?“ — Tako trepečejo ti čudni bojzaljivci pred dnevom, ko bodo poštene Slovenci zamogli svobodno govoriti in delati.

NAJDENO.

Na Travniku so 18. marca našli usnjato denarnico, ki jo hrani zbor mestnih stražnikov. Kdor jo je izgubil, naj praša na mestnem županstvu.

POZDRAV AMERIKANČEV.

Slovenski fantje: Ferdinand Renčelj in Anton Škerlj iz Tomaja, ter Ukmar Vinko, Orel Rafael in Alojzij iz Ponikev na Krasu nam poročajo, da so srečno prispeli v Južno Ameriko. Njihov naslov je: Calle Lantaro,

št .1188, Flores, Buenos Aires, Južna Amerika. Pozdravljajo vse prijatelje in znance ter jim voščijo vesele velikonočne praznike.

NEMŠKORUTARJEM!

Dragi Nemškorutarji! Podpisani, ki sem skoro 14 let med vami pastiroval, vam zagotavljam, da sem se prav težko ločil vas. Najlepšo bi bilo počakati

jamico - tiho
kotiček - miru

na vašem ljubem prijetnem pokopališču pri sv. Lambertu, a iz zdravstvenih ozirov sem se preselil.

Za vse se vam lepo zahvaljujem, posebno pa za brezplačno vožnjo na postajo, in to še ob tako slabem vremenu. Stotera in tisočera zahvala! Zvon, ki me je ob mojem odhodu pozdravljaj, vas je h kratu opomnil, da vse veliko spoštovanje, ki ste ga imeli do mene, prenesete nezmanjšano na č. gospoda novega pastirja.

Smartno 1. aprila 1924.

Jos. Grilanc.

Prosvetna zveza.

Društveniki, društvenice! Oglasa se čimdalje več naročnikov in naročnic za „Naš čolnic“. List se je splošno priljubil. Druga in tretja številka sta popolnoma pošli. Uljudno prosimo vse naročnike, naj nam vrnejo številke, ki jih imajo odveč. Naročniki, ki niso dobili tretje številke, naj nam radotega blagohotno oprostijo!

Stike dramatskega in telovadnega tečaja so lepo izpadle. Kdor jih hoče naročiti, naj takoj naznači tajništvo!

Zahvala. Dramatični odsek „Prosvetne Zveze“ v Gorici čuti prijetno dolžnost zahvaliti se tem potom najtoplejši g. Antonu Breščaku, trgovcu s pohištvo v Gorici, ulica Carducci št. 20, ki je dal ob priliki dramatične prireditve dne 25. marca vso potrebno opravilo sobe brezplačno na razpolago.

Naša

zavarovalnica

„Union“

je največja svetovna zavarovalnica

Ustanovljena 1828.

Gorica, Corso V. E. 27, I.

Kaj je novega na deželi.

VITOVLJE.

Dne 31. marca so zopet ulomili v cerkev M. B. na Vitovljah. Tat je pri zakristijskih vratih spodaj napravil tolikšno luknjo, da je zlezel skozi in je potem znotraj s silo odprl vrata. Očividno gospod tat ne bere „Goriške Straže“, ker drugače bi se bil gotovo spomnil na objavo v tem časopisu, da bo znanprej cerkev popolnoma izpraznjena. Cerkevni obiskovalec ni našel torej ničesar, kar bi bilo kake vrednosti. Radi tega je pustil vse na mestu, dasiravno je zelo skrbno vse preiskal. Škoda, ki jo trpi cerkev, je ta da bomo merali napraviti nova vrata. Najboljše bi bilo, če bi cerkevno oskrbnništvo na cerkvena vrata nabilo objavo v raznih jezikih, s katero bi se opozorili cerkveni tatovi, da je cerkev popolnoma prazna in da ne najdejo v njej predmeta najmanjše vrednosti.

SLAP PRI VIPAVI.

V soboto dne 5. t. m. smo položili v grob truplo blage 17 letne Rezike Furlan. Njen pogreb je pokazal, kako smo jo vsi cenili in radi imeli. Bila je iz spoštovane Furlanove družine na Slapu št. 38, kateri izražamo tem potom najprisrčnejše sožalje. Pokojnica je bila vzorna v vsakem oziru in bi naj bila za vzgled tudi onim, ki ne znajo varovati svoje, dekliške časti.

SRPENICA.

V „Gor. Straži“ z dne 1. t. m. je bilo javljeno, da je Ana Sulin iz Srpenice umrla v Kairi v Egiptu. To je pomota. Pokojnica je umrla na Srpenici. Njenim tovarišicam, slov. dekletom v Kairi, ki so na katerisobni način pripomogle k počastitvi njenega spomina, se sorodniki pokojnice najtoplejše zahvaljujejo. Posebna zahvala gđ. Katerini Braz za njen trud in požrtvovalnost.

STANJEL.

V sredo smo pokopali mladenko Marijo Fabjan, ki jo je Bog v cvetocih in najlepših letih k sebi poklical. Pokojnica je bila Marijina hčerka in kandidatinja uršulinskega samostana v Gorici. Bogu je posvetila svoje življenje in Bogu služila. Lepo je bilo njeno življenje, lepa je bila tudi njena smrt, ki je globoko pretesla vse, ki so jo poznali. Ob smrtni uri je tolažila očeta in mater, brate in sestre, znance in prijatelje, ki so jokali ob njeni strani. Ona je šla od nas, a njen vzgled je ostal pri nas. Naj počiva v miru!

IZ KALA NAD KANALOM.

Dan 25. m. m. ostane v naši domači zgodovini nepozaben. Ta dan smo namreč pripeljali krasen zvon, katerega smo sami kupili. Kakor mnogo drugih cerkva, je tudi naša ostala brez zvonov, ker je vlada zaenkrat ustavila dobavljenje zvonov na vojno odškodnino. Bivša Avstrija nam je pustila najmanjši zvon, kateri pa je kmalu počil, ker je bil že enkrat yržen iz zvonika. Torej kako priti vsaj do enega zvona, ko je vendar tako otožno in divje biti brez vsakega zvonjenja v

tako veliki duhovnji? Ni ostalo drugega kakor, da si sami pomagamo. Dali smo prečiti ubiti mali zvon in doplačali toliko teže, da je postal skoraj 4 krat težji kot prej, tako da bo ta za glavni zvon, ko dobimo še ostala dva na vojno odškodnino. Tukaj se ravno vidi požrtvovalnost našega slovenskega ljudstva, ko gre za kaj plemenitega in vzvišenega. Dasiravno ljudstvo še ječi vsled neizplačane vojne odškodnine in dasiravno davčni, vijak vedno bolj pritiska, daruje vendar po svojih močeh za čast božjo in lastno uteho in tolažbo. V štirih dneh se je nabrala potrebna svota za namenjeni zvon. Vsaka družina je darovala po svojih močeh in marsikdo si je od ust pritrgal, da je tudi on prispeval za zvon, kateri bo tudi njemu enkrat „mrtvaški zvon“. Naj bodo omenjeni na tem mestu le oni, kateri so darovali večje zneske: družina Bratuž v Kalu je darovala L 238.25, Lazarjeva pri Murovih 200 L, Šuligojeva v Dolu 125 L, Vončina v Lopicah 110 L, Boštonova v Zabrdu 110 L, Murovec pri Bukovcih 110 L, Humar v Brezovem 100 L, Lavrin v Zabrdu 100 L, Humar pri Pertovtih 100 L, Pirih in Bizjak v Humu vsak po 100 L, Skrt v Dolu 100 L. Pa tudi izven duhovnije so prispevali, tako je daroval gosp. Jakob Diblas, odvetnik v Gorici 500 L, gosp. Vladimir Černe s Sv. Gore 50 L, g. Hinko Trpin, mesar v Solkanu, 25 L in razni drugi z manjšimi zneski. Na praznik Marij Oznamenja smo zvon v slovesnem sprevodu pripeljali v našo duhovnijo. Pridna domača dekleta so spletle nad 15 vencev, s katerimi se je opletel voz za prevoz zvona. Tudi Marij. družba kršč. žen in Marijin vrtec sta darovala vsak po en venec. Ravnotako so poklonila dekleta v Levpi en krasen venec. V slovesnem sprevodu s šolsko mladino na čelu pod skrbnim vodstvom domačega učiteljstva, so štirje iskri konjiči pripeljali težko pričakovani zvon skozi tri slavoloke k domači cerkvi, kjer je čakala kljub slabemu vremenu ogromna množica, da zopet enkrat ugleda sveti bron, kateri je vsakemu še tako zakrknjenemu človeku drag in mil. Naša dolžnost je, da se na tem mestu zahvalimo vsem onim, ki so darovali še tako majhen dar za ta zvon. Nič manjša zahvala pa ne gre g. županu Iv. Bizjaku, kateri je šel v tej zadevi s svojim nasvetom in požrtvovalnostjo na roko. Enako se zahvaljujemo tudi g. Bratužu in g. Lazarju za brezplačen prevoz zvona. Gotovo ne smemo pozabiti tudi našega šolsk. vodstva, ki se je udeležilo s šolsko mladino sprevoda ter deklet v Levpi, ki so darovale krasen venec in mladine ki je postavila pester slavolok na Sukaveu. Enaka zahvala in čast gre tudi našim domačim fantom in dekletom za dične vence in lepe slavoloke v Koprivišču in Kalu. — Se en lep dan bomo imeli s tem zvonom in sicer 4. maja, ko ga bomo na naš cerkv. shod slovesno blagoslovili, predno ga postavimo na njegovo mesto, kjer bo „žive klical, mrtve objokoval in strele odganjal“.

ZGODNJI SEMENSKI KROMPIR

dobite v količinah od 5 kg naprej pri ZADRUŽNI ZVEZI v GORICI, Corso Verdi 37 — Skladišče je Via Morelli 36. — Tam dobite tudi:

SUPERFOSFAT po	L. 31.—
KALIJEVO SOL po	» 45.—
ČILSKI SOLITER po	» 145.— in 150.—

VABILO

k rednemu občnemu zboru Gospodarskega društva v Renčah, ki se bo vršil v nedeljo 13. aprila 1924 ob 2.30 popoldne v prostorih Gospodarskega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov za l. 1923.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

POZOR!

Kam pojdeš ko prideš v Kanal? K Čefarinu seveda na Trgu, kjer dobiš vse k manifakturi spadajoče predmete, obleke, moške, ženske in otroške, splošno perilo, kape, klobuke, i. t. d. po najbolj nizkih cenah.

ZALOGA KVASA

iz Italijanskih kuharn v Milanu se nahaja v Via Oberdan št. 13 (prej Via Caserma) v hiši Leonardo (znotraj).

NA NOVO UREJENA HIŠA, pripravna za vsako obrt, na najprometnejšem kraju v Ločniku na trgu št. 25, kjer se nahaja sedaj trgovina z jestvinami Brandolin, se s prvim majem odda v najem ali tudi proda. Natančnejša pojasnila daje uprava lista ali pa Velušček, gostilničar v Ločniku.

MIZARJI POZOR! Podpisana sva na novo otvorila zalogo raznovrstnih obkladkov (»remešov«) po cenah brez konkurence. Prodaja na drobno in na nebelo. Anton Breclj in Alojzij Zerjal, Solkan št. 18.

PRITLICNA HIŠA na lepem razgledu novo sezidana se proda po ugodni ceni (z obširnim vinogradom ali brez) — eventualno odda v najem. Naslov pri upravi.

Najvišje cene plačam

za kože: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i.t.d. i.t.d.

Nikdo ni pooblaščen — kupovati kože za mene

— Walter Windspach —

Gorica, Via Carducci št. 10

POZOR!

Nova trgovina s čevlji v Gorici

v Stolni ulici, nasproti stolne cerkve - Via Cavour št. 11. :: ::

Podpisana naznanjata sl. občinstvu, da sva otvorila lastno

TRGOVINO Z VSAKOVRSNIMI ČEVLJI

za gospode in kmete, za moške, ženske in otroke, priproste in najelegantnejše v Gorici, nasproti stolne cerkve, Via Cavour 11. Izdelek domač in prvovrsten. Cene nizke in konkurenčne. Izvršujejo se tudi vsakovrstna popravila.

Za obilen obisk se priporočava udana

TRAMPUŽ, KOKELJ, trgovec.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

POZOR!!!

NA DOMAČO KROJAŠKO DELAVNICO!

V 12 urah izročim naročeno in izgotovljeno obleko po najnovejšem kroju. — Delo natančno in trpežno. Cena najnižja.

EMIL SAURIN

GORICA — Via Arcivescovado 7 (nasproti škofije — GORICA)

Trgovina z manufakturnim blagom in drobnarijo. Blago prve vrste.

PRVOVRSTNO POSESTVO v Lokaveu je na prodaj po nizki ceni. Več se izve pri K. Kompara istotam.

VABILO

k izrednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Mirnu, ki bo dne 21. aprila 1924. ob 3. pop.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil in imena.
2. Slučajnosti.

Načelstvo:

Anton Grbec. Karol Budina

NAŠ ZOBOZDRAVNIK

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in zobeh. sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila :: v Gorici, na Travniku št. 20

Mobilije

domačega in tujega izdelka po res znižanih cenah

NOVI VZORCI — ZAPOREDNI PRIHODI

Pred nakupom obiščite zalogo

O. BERNT, Gorica

Piazza della Vittoria št. 21, Tel. 66

Spalne sobe - jedilne sobe - kuhinjsko pohištvo - železno in medeno pohištvo - predsobe - dvoranice - opreme »Club« - pisarne - stolice in naslanjače v veliki izbiri - mizice - otroški vozički - divani - matraci vsake vrste - vzmeti - kovinaste mreže itd. itd.

Kompletne opreme za gostilne, sanatorije in zavode

Preprodajalcem poseben popust

Sprejema vsakovrstna naročila in zagotavlja natančno in solidno izvršitev.